

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Iran's M.

آئینه ایران

حمید بهشتی
۲۷ جولای ۲۰۱۷

اخلاق رسانه‌ئی، ارتباطی و اطلاعاتی در ایران

به هنگامی که حاکمیت و درستی اخبار و گفتارهای سیما و صدای جمهوری اسلامی فرض مطلق است و انتشار خبری که روز پیش در رادیو در باره شدت گرد و غبار در اهواز روز بعد در تلویزیون مورد تکذیب قرار می‌گیرد، پر انتشارترین جوک روز می‌شود، جای شگفتی نیست که تلگرام تبدیل به پر طرفدارترین و پرکارترین وسایل ارتباطی گردد.

حاکمیت مطلق رسانه حکومتی بر جو حاکم موجب می‌گردد که مردم راه فراری از آن بجویند. این است که به تلگرام پناه می‌برند. در حالی که اسکایپ را به کنترل خویش در آوردند، مثل این که در مقابل تلگرام بدینگار قادر یا مایل نیستند. مردم نیز برای فرار از حاکمیت مطلق حقیقت حکومتی به دامن تلگرام پناه می‌برند. بدون این که به درستی مطالبی که آنجا منتشر می‌گردد توجهی داشته باشند. البته بخشی از آنان کانال‌های نسبتاً مطمئن تری را در آنجا به وجود آورده‌اند. اما غالباً در تلگرام اخبار و ادعاهای شگفت‌انگیزی منتشر می‌شوند که اینجا لازم به ذکر مثال نیست. این بدان معناست که رفتار ناپسند رسانه‌ئی حاکم در ایران موجب پناه بردن مردم به دامن وسایل ارتباطی گشته که رفتار ارتباطی ناپسندی را عادی ساخته‌اند.

این‌ها همه در جوئی ممکن گشته است که خلاف ضرورت و نیاز جدی به اطلاعات درست، گوئی درستی اطلاعات در رفتار عمومی نابجا بوده، نه در دکان‌ها و مساجد، نه در کتاب‌ها و روزنامه‌ها و نه در روابط خصوصی و خانوادگی ضرورت دادن و گرفتن اطلاعات درست جای دارد. شکننده تر از همه این که هیچ کاری در این کشور برای رفع مشکل و نیازی که شما به مغازه دار یا تعمیرکار مراجعه می‌کنید، انجام نمی‌گیرد، بلکه فقط اگر کاری بکنند برای این است که از شما پولی تلکه کنند و آخر سر هم اگر مشکل شما افزایش نیافته باشد، تازه جای شکرش هم باقی است. اینجاست که آدمی از خود می‌پرسد چطور است که حتا در روابط خصوصی و خانوادگی نیز دادن و گرفتن اطلاعات درست ضرورت خود را از دست داده است؟ چگونه است که برای روابط میان زن و شوهر، فرزند و والدین، و در جو اقوام و دوستان مطرح گشتن اطلاعات درست در ایران نادر است؟

رفتار اطلاعاتی در ایران در جوئی بدین گونه است که هر کس در مطرح ساختن سخن و خواست خود باید همواره در این فکر باشد که نکند طرف مقابل حرف مرا بد بفهمد و طرف مقابل دائم در این فکر باشد که راستی او چرا این حرف را می‌زند؟ آیا بر راستی مرا به منزل خود دعوت کرده است یا از روی رودرواسی یا حتا با نیت دیگری است؟ پدر از

فرزندش می‌پرسد: خوب خوابیدی؟ و او فکر می‌کند: آیا پدرم برای این که من نماز را سر وقت بخوانم مرا بیدار نکرده است؟ ناخن‌های شما بلند شده و زیر آن چرک جمع شده است؛ نزد دوست خود که می‌روید او به همسر خود می‌گوید: زری خانم لطفاً ناخن‌گیر مرا بیاور زیرا ناخن‌های من بلند است. به در می‌گه تا دیوار بشنوه!

و این‌ها نه به مطبوعات و روزنامه‌ها، نه به تلگرام و نه به مسجد و مغازه دار و رسانه‌های حاکم مربوط است. منشای اینگونه رفتار پُر معما و غیرمستقیم بسیار قدیمی تر و ریشه‌دار تر است.

خلاصه این که اگر می‌خواهیم به راستی، درستی و صداقت راه یابیم، به دنبال این نباشیم که حرف‌هایی را که در رسانه‌های حاکم می‌شنویم جدی نمی‌توان گرفت و "فیک نیوز" را فقط ترمپ و امثال او جاری ساخته‌اند و ما باید در مقابل آن مقاومت کنیم. بلکه باید ببینیم آیا اصلاً ما به دنبال اطلاعات درست هستیم یا این که درستی اطلاعات در تلگرام و به اصطلاح رسانه‌های اجتماعی بر ایمان بی‌تفاوت است. فقط دلمان از این که جلوی حرف زدن را از ما گرفته‌اند پر است و دلمان می‌خواهد در مقابل آن‌ها که جلوی حرف زدنمان را می‌گیرند درآئیم.

۵/۵/۱۳۹۶ مطابق ۲۶.۷.۲۰۱۷